

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин
"Українська асоціація економістів-міжнародників".

**INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT**
**МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ
ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК**

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, Україна, 20 травня 2022 року)

Суми
Сумський державний університет
2022

УДК 339.9+502/504
М 58

Рецензенти:

Дурановські Войцех Хенрік – PhD, Опольський університет (м. Ополь, Польща);

Таранюк Леонід Миколайович – д-р екон. наук, професор, Сумський державний університет (Україна)

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 4 від 20 жовтня 2022 року)*

International Economic Relations and Sustainable Development
М 58 (Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток) : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 20 травня 2022 року / за заг. ред. Ю. М. Петрушенка, М. Д. Домашенко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 103 с.

The collection consists of the materials from III International Scientific Conference «International economic relations and sustainable development» of Sumy State University, which presented the results of the research carried out in different countries, in such scientific areas as international economic relations, international cooperation and economic diplomacy, economics of nature management and sustainable development, strategic directions for sustainable development providing, International economic relations impact on sustainable development and others.

For scientists, lecturers of higher education institutions, students, graduates and everybody, interested in the scientific and practical problems of modern economics.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні економічні відносини та сталий розвиток» Сумського державного університету, в яких наведені результати наукових досліджень, виконаних у різних країнах, із таких наукових напрямків, як міжнародні економічні відносини, міжнародне співробітництво та економічна дипломатія, економіка природокористування та сталого розвитку, стратегічні напрями забезпечення сталого розвитку, вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток та інші.

Для науковців, викладачів закладів вищої освіти, студентів, аспірантів та всіх, хто цікавиться науково-практичними проблемами сучасної економіки.

УДК 339.9+502/504
© Сумський державний університет, 2021

Організатори конференції:

"Ukrainian Association
of International
Economists "

Співорганізатори конференції:

Інститут науки і техніки Хенань, (м. Хенань, Китай)

Університет прикладних наук Цвіккау (м. Цвіккау, Німеччина)

Інноваційний університет Collegium Mazovia (м. Седльце, Польща)

Вища школа економіко-гуманітарна (м. Бельсько-Бяла, Польща)

Опольський університет (м. Ополе, Польща)

Центр соціальних інновацій Єзуїтського університету (м. Краків, Польща)

Інститут технологій та бізнесу в Ческе-Будейовицях, (м. Прага, Чеська Республіка)

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 Міжнародні економічні відносини SECTION 1 International economic relations

<i>Хомутенко Л. І.</i> Функціонування ТНК на сучасній міжнародній арені	7
<i>Marekha I.S., Bondarenko S.I.</i> Gender differentiation on the international labour market	8
<i>Дробязко А. О.</i> Структура та цілі маркетингової товарної політики	10
<i>Демиденко Є.Г.</i> Перемовини як дипломатичний інструмент: українські реалії	13
<i>Joel Ata-Baah</i> Integration of international economic markets	15
<i>Хомутенко Л. І., Григорович А. М.</i> Досвід розвинених країн в міжнародному трансфері технологій	16
<i>Мареха І.С., Новгородцева М.О.</i> Міжнародні злиття та поглинання	20
<i>Shevtsova V.M.</i> Problems and features of the country's external public debt management. Ukrainian experience	22
<i>Marekha I.S., Yavor P.V.</i> The place of ukraine in the eu integration processes	26
<i>Shcherbyna T., Kernychnui V.V.</i> Import policy: general goals and current problems of ukraine	28
<i>Zamora O.M., Hyrman D.A., Stanislaw Alwasiak</i> Analysis of world financial markets and their development trends	28
<i>Котенко Н.В., Бондаренко А.І.</i> Аналіз діяльності інститутів спільного інвестування в Україні	30
<i>Воронцова А.С., Твердохліб Д.С.</i> Головні проблеми інвестиційної привабливості економіки України	32
<i>Коротка М.Ю.</i> Розвиток франчайзингової діяльності під час глобальних економічних коливань	36
<i>Кулік А. О</i> Перспективи розвитку Україно-Китайських торговельних відносин на сучасному етапі	38
<i>Dryhola J.</i> Operations in the foreign exchange market	40

РОЗДІЛ 2
Економіка сталого розвитку
SECTION 2
The economics of sustainable development

<i>Romaniuk Y., Kurbatova T.</i> Electricity demand management mechanisms	42
<i>Yurchenko A., Yarova I.</i> Modern sustainable logistics trends	44
<i>Dubovych R., Smolennikov D.</i> The system of motivation of personnel at industrial enterprises in the context of global challenges	46
<i>Хомутенко Л. І., Ганжала К. С.</i> Особливості міжнародного регулювання міграції трудових ресурсів	48
<i>Korobko S.O.</i> Labour migration	51
<i>Sheremet A., Smolennikov D.</i> Financial management system as a tool for sustainable development of agricultural enterprises	52
<i>Тулякова А.О., Замора О.М.</i> Міграція робочої сили та її регулювання	54
<i>Голоха А.Р., Щербаченко В.О.</i> Вимушена міграція українців через Російсько-Українську війну	56
<i>Школа В.Ю., Домащенко В.С.</i> Оцінка сталого розвитку та економічної стійкості сільського господарства: досвід ЄС для України	58

РОЗДІЛ 3
Вплив міжнародних економічних відносин на сталий розвиток
SECTION 3
The impact of international economic relations on sustainable development

<i>Домащенко М.Д., Гордієнко І.С., Прокопенко О.В.</i> Особливості українських міграційних процесів та вплив Російсько-Української війни на них	62
<i>Хомутенко Л.І., Тулякова А.О.;</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	65
<i>J. Ata-Baah</i> Role of international labor organisation in regulation of labor migration	67

<i>Лапшина М. Ю.</i> Переговорний процес отримання статусу кандидата в ЄС	70
<i>Petrenko S</i> Hert hofstede's model as a tool of cross-cultural analysys	72
<i>Marekha I.S., Sliusarenko A.D.</i> Global financial and economic crises of XX century and their consequences	75
<i>Таранюк Л.М. Рубаненко К.І. Цю Х.</i> Головні перешкоди та шляхи поглиблення співробітництва України та ЄС	78
<i>Lisniak B. A., Zamora O. M., Duranowski W.</i> The reaction of European diplomacy to the Russian invasion in Ukraine	80
<i>Yurchenko A., Domashenko M.</i> Diplomacy and economics of the Russia-Ukraine war	82
<i>Сахно О.О.</i> Оцінка конкурентоспроможності вітчизняної агропромислової продукції на світовому ринку	84
<i>Тулякова А.О., Хомутенко Л.І.</i> Соціально-економічні виклики для майбутнього України у зв'язку з міграцією українського населення в період війни	87
<i>Воронцова А.С., Єрмоленко А.О.</i> Проблеми міжнародного співробітництва українських експортоорієнтованих підприємств: крос-культурний аспект	89
<i>Зорін О. О.</i> Особливості фінансування угод М&А на міжнародному ринку	92
<i>J. Ata-Baah</i> The role of commercial diplomacy as part of economic diplomacy	95
<i>Hontar K., Yarova I.</i> Tourism as a leading direction of the Turkish service market development	97

РОЗДІЛ 3
ВПЛИВ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК
SECTION 3
THE IMPACT OF INTERNATIONAL ECONOMIC
RELATIONS ON SUSTAINABLE DEVELOPMENT

ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ВПЛИВ
РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА НИХ

канд. екон. наук **Домашенко М.Д.**
студентка **Гордієнко І.С.**
Сумський державний університет, Україна
д.е.н., проф. **Прокопенко О.В.**
Collegium Mazovia Innovative University (Седльце, Польща)

Міграційні процеси відіграють важливу роль у розвитку світового суспільства. Згідно з даними Департаменту по економічних та соціальних питаннях ООН [1] у 2020 році у світі налічувалося близько 281 мільйонів міжнародних мігрантів (складає 3,6% від світового населення), у порівнянні з 2019 роком кількість мігрантів зросла на 9 мільйонів (на 0,1% відповідно).

Міграційні процеси в Україні, країні зі значним ресурсним потенціалом не лише у плані земельних ділянок для сільського господарства, чи корисних копалин, а і людських ресурсів. Населення України станом на 2020 рік, згідно з даними Worldometer [2], становило 43,73 млн. осіб.

У 2014 році, після анексії Криму у березні 2014 року та війни на території Донецької та Луганської областей, відбувся значний стрибок міграційних процесів, а саме вимушено переміщених осіб. У 2021 році кількість внутрішньо переміщених осіб з окупованих територій було рівно 1,470 мільйонів осіб [3].

Також за останні 8 років суттєво зросла кількість трудових мігрантів з України. Згідно даними про міжнародну міграцію [1], Україна на 8 місці (близько 6 млн. осіб) серед всіх країн в яких громадяни виїжджають на роботу за кордон.

Ситуація в Україні суттєво змінилася 24 лютого 2022 року, коли Російська Федерація повно масштабно вторглась на територію України, тим самим почавши війну. Через постійні обстріли та страх за власне здоров'я та життя, люди масово перетинали державний кордон. У зв'язку з воєнним

станом, виїзд чоловікам був заборонений через загальну мобілізацію, тому основну частину біженців із України склали жінки та діти. Станом на 24 лютого 2022 року 80 тисяч українців покинули країну, і з кожним днем сукупна кількість біженців зростає, і уже станом на 15 травня 2022 року дорівнювала 6,224 мільйона осіб.

Зі всіх сусідніх європейських країн, найбільшу кількість українців прийняла Польща, а саме 4,350 мільйонів осіб, на другому місці – Румунія, яка прихистила 943 тисячі, Угорщина – 627 тисяч осіб, Молдова – 468 тисяч українців, в Словаччину заїхало 433 тисячі осіб [4].

У той же час під час відкриття гуманітарних коридорів, РФ виводить, а по суті депортує людей із окупованих територій, і таких людей вже 888 тисяч, рис. 1.

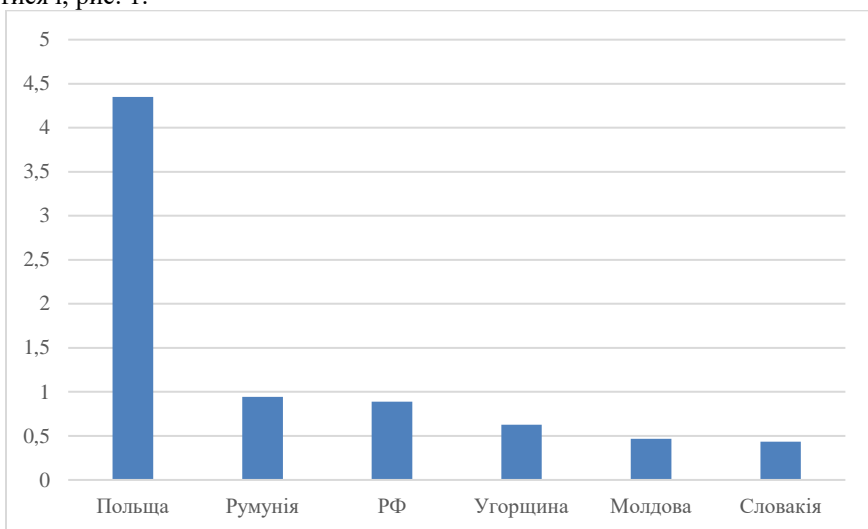

Рисунок 1. - Кількість біженців з України з початку повномасштабної війни

Звісно, слід окреслити, що до Польщі виїхало близько 4,5 мільйонів, але це не означає, що вони 100% залишились там, адже це могла бути перша країна на їх шляху і далі вони могли поїхати в будь-яку іншу країну ЄС. На жаль, ці рухи відстежити досить важко через відсутність кордонів між країнами Європейського Союзу. Можливо пізніше буде доступна інформація по кількості зареєстрованих біженців у інших країнах.

Для громадян України існує можливість оформлення тимчасового захисту в будь-якій країні ЄС, згідно з цим правом, він може тривати один

рік, і далі може бути продовжений в залежності від ситуації в Україні. Права згідно з Директивою про тимчасовий захист включають: дозвіл на проживання, доступ до ринку праці та житла, медичну допомогу та доступ до освіти для дітей. Кожен, хто легально проживає в ЄС, також має право відкрити базовий банківський рахунок.

Ситуація з міграцією в Україні є складною і важко зараз зробити певну оцінку ситуації, через постійні зміни. Безперечно, така кількість ВПО чи міжнародних мігрантів призведе до справжнього колапсу зараз та після закінчення війни. Існує безліч людей, які просто втратили свої домівки, та вимушені жили в тимчасових таборах для біженців чи модульних містечках.

Звісно, міграція для України є складним явищем на даний період часу, адже така кількість внутрішньо переміщених осіб, а також міжнародних біженців може суттєво вплинути на подальший розвиток багатьох країн.

Приймаючі країни будуть змушені ще довгий час допомагати біженцям з України, адже вони потребують та будуть потребувати медичного захисту, права та можливості навчатись працювати та взагалі жити повноцінним життям до того моменту коли вони зможуть повернутись в Україну. Також цим приймаючим країнам доведеться прийняти частину тих біженців, які назавжди залишаться в тій чи іншій країні через власне бажання, неможливості їхнього повернення на батьківщину.

На території України ситуація буде набагато складнішою, через відтік значної частини населення, тобто ринок праці не зможе повністю покривати всі потреби роботодавців, через виїзд жінок, при тому чоловіки, стали на захист батьківщини. Після завершення війни почнеться важкий період відбудови держави, інфраструктурних об'єктів та домівок, тому після припинення бойових дій люди не зможуть одразу повернутися додому.

Також постає питання не лише у відбудові держави, а і подальшому розвитку цілої нації, адже українські діти зараз перебувають закордоном зі своїми мами, і у тому випадку, коли вони вирішать залишитися в країні яка їх тимчасово прийняла, то країна просто почне втрачати своє майбутнє покоління, і тому у майбутньому зіштовхнеться з багатьма проблемами. У той же час постає питання з насильно депортованими українськими дітьми-сиротами, яких росіяни перевезли з окупованих територій на території РФ. Ці діти зараз втратили свої батьків та країну, у майбутньому вони можуть втратити свою ідентичність.

Усі вище згадані аспекти є викликами для сучасних та майбутніх поколінь, і для забезпечення найкращих умов проживання у певних країнах та і у світі загалом, повинні існувати більш-менш уніфіковані правила та закони, що регулюють міграцію та міграційні потоки.

1. World Social Report 2021. (2022). UN. Retrieved from https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2021/05/World-Social-Report-2021_web_FINAL.pdf (date of access: 19.05.2022).
2. Ukraine Population 2022. (2022). Worldometers. Retrieved from <https://www.worldometers.info/world-population/ukraine-population/> (date of access: 19.05.2022).
3. Скільки в Україні переселенців і яку допомогу вони отримали в липні. (2022) Слово і діло. Retrieved from <https://www.slovoidilo.ua/2021/08/26/infografika/suspilstvo/pereselenci-ukrayini-silkly-yix-ta-yakux-oblastyax-prozhyvayut> (дата звернення: 19.05.2022)
4. Number of refugees from Ukraine crossing Central and Eastern European borders after Russia's invasion of Ukraine from February 24 to May 19, 2022, by selected country. (2022). Statista. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/1293403/cee-ukrainian-refugees-by-country/> (date of access: 19.05.2022).
5. Maryna Domashenko, David Pimonenko Ukraine in international migration processes // Socio-Economic Challenges : Proceedings of the International Scientific and Practical Conference, Sumy, March 22–23, 2021 / edited by Prof., Dr. Vasilyeva Tetyana. – Sumy : Sumy State University, 2021. – С. 248-251.
6. Shkola V.Y., Troyan M.Y., Domashenko M. D., Vavilichev M.D. Global Competitiveness of the Economy and Intellectual Capital Index: Case of the EU Countries and Ukraine. Mechanism of Economic Regulation. 2021. № 1. pp. 108-119. <https://doi.org/10.21272/mer.2021.91.09> ISSN 1726-8699
7. Shkola V., Domashenko M., Vavilichev M. Perspectives on global competitiveness in terms of modern challenges and threats: the case of leading world's economies for Ukraine // Mechanism of Economic Regulation – 2021. – No 2. – P. 51-65 <https://doi.org/10.21272/mer.2021.92.06> https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_49/Viktoriiia_Y_Shkola_Maryna_D_Domashenko_Mykola_D_VavilichevPerspectives_on_global_competitiveness_in_terms_of_modern_chall.pdf

більше 6 мільйонів українців змушені були вийти за кордон в цілях своєї безпеки (UNHCR, 2022). У зв'язку з війною на території України 4 березня